

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת קידושין

דפים ט - טו, פרשת צו תשע"ז

דרך ישרה תמצית הדף

דף ט'

*הבעל כותב השטר. *לשמה. *קראי בביאה. *סקילה בנערה המאורסה.

- א. בשטר קידושין כותב הבעל שהוא הלוקח, וקשיא משטר מכר דהמוכר כותב. ומתריצין 1. מענינא דקרא, ומכר מאחוזתו תלי במוכר, כי יקח תלוי בבעל. ומקשה משדות בכסף יקנו, ודחי מואקח את ספר המקנה דבמוכר. 2. הלכתא למשה מסיני, וקרא אסמכתא.
- ב. בעינן לשמה בשטר קידושין, דמקיש הויה ליציאה. ובכתב לשמה ושלא מדעתה 1. לר' שרביא מקודשת כמו גט דשלא מדעתה. 2. לר"פ אינה מקודשת, כמו גט דבעינן דעת מקנה.
- ג. הלימוד מהפסוקים 1. ובעלה: לרבי דאשה נקנית בביאה, ומבעל בעלה שאין אמה עבריה נקנית בביאה, ומדלא אמר או בעלה שצריך קידושין המסורין לביאה. 2. בעולת בעל: יליף לר' יוחנן דנקנית בביאה, ולרבי דרק בעל העושה אותה בעולה בשלא כדרכה, ולר"י ילפינן מבעולת איש. 3. ומת האיש לבדו: לרבי דעשרה משלמים קנס אף שנחשבת בעולה, ולרבנן עד שיהיו שניהם בני עונשין.
- ד. נערה מאורסה דבסקילה כיצד: 1. קדש ואח"כ בעל, אינה בתולה. 2. קדש ולא בעל, וקשיא על הא דאמרינן דבכל קדושין בעי נמי ביאה, א"כ אינה מאורסת. 3. בבא ארוס שלא כדרכה, ודחי דבעל לכו"ע עושה אותה בעולה בכך. 4. למסקנא אף אם בכסף צריך גם ביאה, איירי בקדושי שטר דא"צ ביאה, וכמו דשטר גומר בגירושין וכן בקידושין.

דף י'

*האיבעיות בביאה. *ביאה עושה. *הק"ו משפחה. *מומין בעבד. *סמפון ושמה תשקה.

- א. האיבעיות בביאה 1. אי תחילתה קונה או סופה, ונפ"מ בקבלה קדושין מאחר קודם גמר ביאה, והאם כה"ג שרי לקדש בביאה. ופשט דסופה קונה, דכל הבעל דעתו על גמר ביאה. 2. עושה אירוסין או נישואין, ונפ"מ ליורשה ליטמא ולהפר נדריה, ולא נפשטה.
- ב. מה ביאה עושה, והראיות 1. האב זכאי בבתו בכסף שטר וביאה, ונישאת יתר הבעל, ודחי דנישאת לא קאי על הביאה. 2. בת שלש מתקדשת בביאה, ואם נישאת לכהן אוכלת בתרומה ש"מ אירוסין עושה, ודחי דקאמר אם נשאת לכהן בהך ביאה. 3. פליגי אי ארוסה לכהן אוכלת בתרומה, לבן בג

בג לא אוכלת, ולריב"ב אוכלת דהרי שפחה כנענית כספה מאכילתה וביאה לא, ק"ו אשה שאוכלת ע"י ביאה שתאכל ע"י כסף. ש"מ נישואין עושה, ודחינן כדלקמן.

ג. המקרה דאיירי הק"ו אשה משפחה בביאה, ובמאי פליגי 1. ביאה עם חופה וכסף עם חופה, בתרויהו אכלה. 2. ביאה עם חופה וכסף לבד, הא הוי תרי וחד. 3. אלא איירי בביאה וכסף לבד ואין עמהם ובלא חופה, ומהא דאלימא ביאה מכסף ש"מ דעושה נישואין. 4. דחינן ביאה עם חופה וכסף לבד, והק"ו דבשפחה לא מהני ביאה וחופה להאכילה אבל כסף לחוד סגי, ולבן בג בג באשה שייר בקנינה דצריכה חופה, משא"כ שפחה. 5. לרבינא לכו"ע ארוסה מדאוריתא אוכלת, ואירי בגזירה דרבנן. לריב"ב שמעינן משפחה דלא חישינן לסמפון, ובן בג בג דחי דסמפון בעבדים ליכא ובאשה איכא.

ד. מ"ט ליכא טענת מומין בעבדים 1. מומין שבגלוי, ראה וקיבל. 2. שבסתר, לא אכפת לו אם ראוי למלאכה. 3. גנב, כך כל העבדים. 4. מוכתב למלכות, יש לו קול.
ה. מה בין טעמא דסמפון לשמא תשקה 1. קבל עליו את המומין, דליכא סמפון. 2. מסר האב את בתו לשלוחי הבעל. 3. הלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל, דליכא בהו שמא תשקה.

פדף י"א

*לב"ש בדינר. *כסף מה"ת ודבריהם.

א. מ"ט לב"ש בדינר 1. אשה מקפדת ולא מתקדשת בפחות, ואיירי בקדש בלילה או ע"י שליח ללא שראתה. 2. כל כסף שנאמר בתורה צורי ושל דבריהם של מדינה, ודחינן דנאמר רק על מה שקצוב בתורה. 3. ילפי מאמה העבריה שלא נקנית מאביה לאדון בפחות מדינר, שנא' והפדה דצריך שתוכל לגרע. 4. לרבא משום שלא יהיו בנות ישראל הפקר.
ב. כל כסף האמור בתורה צורי ושל דבריהם מדינה. ומקשינן 1. הטענה שתי כסף, ודחי דבעינן תרי דומיא דכלים. 2. מעשר שני דפורט לפרוטות, ודחי כסף הכסף ריבה. 3. הקדש מתחלל על שו"פ. ודחי דהוקש למע"ש. 4. קדושי אשה בפרוטה, לימא סובר כב"ש. ולמסקנא קאמר רק על סכום הקצוב בתורה דהוי במנה צורי, וקמ"ל דשל דבריהם בכסף מדינה.

פדף י"ב

*פרוטה. *שישית האיסר. *החששות בקידושין. *רב מנגיד.

א. המח' בפרוטה 1. לת"ק יש שמונה באיסר: דינר שש מעין, ובמעה ב' פונדיונים, ב' איסרין, ב' מוסמיסין, ב' קונטרונקין, ב' פרוטות. 2. לרשב"ג ששית איסר: מעה ג' הדרסין, ב' הנצין, ב' שמנין, ב' פרוטות.
ב. מ"ד ששית איסר 1. ס"ל כרשב"ג, דיש קמ"ד פרוטות בדינר. 2. כת"ק דיש קצ"ב פרוטות בדינר, ואיירי שהזולו האיסרים ונהיו אחד מל"ב בדינר.
ג. החששות בקידושין 1. באינו שוה פרוטה, לשמואל חישינן לשו"פ במדי, ור' חסדא לא חייש. 2. האמא לא יכולה לומר שהיה שוה, שאין בכחה לאסור את בתה על השני שקידש. 3. עדים שיודעים ונמצאים בחו"ל, לר"ח אין לחוש להם וכמו בשבויה, ולאביי ורבא חישינן, דרק בשבויה הקילו משום דמנולא עצמה.
ד. רב מנגיד 1. מקדש בביאה. 2. בלא שדוכי. 3. בשוקא. 4. מבטל גט. 5. מוסר מודעא על גט. 6. מכה שליח ב"ד. 7. משהה עליו שמתא שלושים יום. 8. גר בבית חמיו, ואם דיים אף בחולף. ולנהרדעי

מנגיד רק על קדושי ביאה, ונחלקו האם איירי רק בלא שידוכי, או אף בשידוכי ומשום פריצותא.

לדף י"ג

*שתיקה אחר המעות. *דידי שקלי. *רב אסי. *שעבודא דאורייתא. *מיתת הבעל.

- א. שתיקה לאחר מתן מעות 1. לרבא אינה מקודשת, מכנסי סלע בפקדון וחזר ואמר שתתקדש בה, ולאחר מתן מעות אם רצתה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת והינו ששתקה. 2. דחינן דהתם מדלא החזירה חוששת שתתחייב בשמירה, והכא מדשתקה ולא השליכה ש"מ דמתקדשת. 3. לרבא אין ראייה, דאשה לא בקיאה בדיני.
- ב. אין שקלי ודידי שקלי 1. בשדיך מקודשת, מחטף ממנה סלע וקדשה. 2. בלא שדיך לא מקודשת, מכנסי סלע שאני חייב ואמר התקדשי בו ולא רצתה בשעת מעות דשתקה, ומשום אין שקלי ודידי שקלי דלא שדיך.
- ג. שמועות רב אסי 1. קרקע לא נקנית בפחות משו"פ, חוץ מחליפין. 2. עריות קשים לעולם יותר מדור המבול, שנא' על ניאוף פרצו שגם הדגים יאספו, ובמבול רק מה שבחרבה מתו. 3. שעבודא, לשמואל לאו דאורייתא ולר"י דאורייתא.
- ד. המחלוקת בשעבודא דאורייתא 1. באשה שהביאה חטאתה ולא עולתה, וקמ"ל אף דכתובה בתורה לשמואל לא משתעבד. 2. במלוה ע"פ, דאף דלא כתובה בתורה משתעבד לר"י.
- ה. קונה את עצמה במיתת הבעל מנלן 1. מסברא דהוא אוסרה והוא מתירה, ודחי מעריות שע"י נישואין לא הותר כשמת. 2. מיבמה ש"מ כשיש לה בנים שריא, ודחי דלמא אסורה לכולם וליבם. 3. אלמנה אסורה לכה"ג ש"מ לכהן הדיוט שרי, ודחי דלמא לכולם בעשה מויצאה והיתה, ומותרת רק ע"י גט. 4. פן ימות במלחמה ואיש אחר יקחנה, ואין לומר ביבם שאינו אחר. 5. היקש מיתה לגירושין בפרשת גירושין, ש"מ דמיתה שריא וגומרת. 6. ברש"י, דממשמעות קרא לא יוכל בעלה הראשון אכתי לא שמעינן דליכא עשה.

לדף י"ד

*קניני יבמה. *גט ביבמה. *הכסף בעבד עברי. *גז"ש שכיר. *מוכר עצמו וב"ד.

- א. קניני יבמה 1. נקנית בביאה, שנא' יבמה יבא עליה. ואין לומר שתקנה בכסף ושטר כאשה, שנאמר ויבמה. 2. קונה עצמה בחליצה, שנא' בישראל בית חלוץ הנעל. 3. במיתת היבם, ק"ו מאשת איש שבחנק ומיתת הבעל מתירתה, ויבמה בלאו. ואין להקשות מיציאת גט, דאף ביבמה איכא חליצה. וכן מאוסרה מתירה, דיבמה נמי אם מת היבם שריא.
- ב. נילף דיבמה תצא בגט ק"ו מאשה שיוצאת בגט ולא בחליצה, ותירץ 1. ככה עיכובא, ודחי מיו"כ דנאמר חוקה לעיכובא ואפ"ה ילפינן ק"ו. 2. וכתב לה ולא ליבמה, ודחי דאיצטריך לשמה ולחברתה. 3. אלא מנעל בעינן שראוי לו, וממעטינן מהנעל ולא דבר אחר. ואשת איש לא יוצאה בחליצה, שנא' ספר כריתות.
- ג. מנלן דעבד עברי נקנה בכסף, 1. בנמכר לעכו"ם, מכסף מקנתו. 2. באמה לישראל, נאמר והפדה. 3. עבד שמכרוהו ב"ד, מהיקש העברי או העבריה. 4. מוכר עצמו דאינו בע"כ, בגז"ש שכיר. 5. למאן דלית ליה גז"ש שכיר, שנא' וכי תשיג להוסיף.
- ד. מאן תנא דלא יליף גז"ש שכיר שכיר 1. ת"ק דלא מדמה מוכר עצמו לגבי: שש שנים רציעה הענקה ושפחה, ודחי דלכו"ע ילפינן ופליגי בקראי. 2. ראב"י דמצריך קרא ושב אל משפחתו למכרוהו ב"ד

סמוך ליובל שיוצא, ודחי דאיצטריך למימר דלא קנסוהו אף דעבד איסורא שגנב. 3. רבי דנמכר לגוי לא נגאל בשש שנא' באלה, ודחי דאיצטריך משום קרא יגאלנו בישראל ולא באחר. ולמסקנא לא מצאנו מיהו התנא.

ה. חילוקי מוכר עצמו ממכרוהו ב"ד לת"ק, ומ"ט פליגי 1. מוכר עצמו אף ליתר משש שנים ממעוט ועבדך שש שנים, ולר"א אתי לזירש. 2. לא נרצע שנא' אזנו, ולר"א אתי לגז"ש און ימין. 3. אין מעניקין לו, ממיעוט תעניק לו, ולר"א למעט יורשים ובעל חובו. 4. אינו בשפחה כנענית שנאמר אם אדוניו יתן לו אשה, ולר"א אתי לבע"כ.

דף ט"ז

*יוצא ביובל. *קראי. *באלה לגוי. *המח' גאולה.

א. הצריכותא דיוצא ביובל 1. מכרוהו ב"ד דלא הגיע זמנו, אבל נרצע שעבד שש ורצה להשאר נימא יקנס. 2. נרצע יוצא ביובל דכבר עשה שש, משא"כ מכרוהו ב"ד.

ב. איצטריך תרי קראי ליציאת יובל 1. ושבתם, דאל"כ הו"א לעולם ממש. 2. לעולם, דהו"א שיעבוד רק עוד שש.

ג. דרשינן מקרא "באלה" דגבי נמכר לגוי 1. לרבי דנגאל בקרובים ולא בשש, שנא' יגאלנו לזה ולא לאחר. 2. לריה"ג בקרובים לשחרור ובשאר לשעבוד. 3. לר"ע קרובים לשעבוד והשאר לשחרור.

ד. במאי פליגי 1. להו"א לריה"ג אם לא יגאל באלה והיינו קרובים אלא יגאל באחר ישתעבד בו עד היובל, ולר"ע אם יגאל בקרובים יצא ביובל. ודחינן דאין לומר אלא ישתעבד. 2. סדר קראי דגאולות דודו זהו קרובים, השיגה ידו בעצמו, ונגאל ע"י אחרים. לריה"ג מקרא נדרש לפניו וקרובים לשחרור כמוהו, ולר"ע לאחריו ואחרים לשחרור, ולרבי נדרש לפניו ולאחריו. ודחי באלה למאי אתי. 3. למסקנא פליגי בסברא, לריה"ג אחרים מימנעי ולא פרקי אם לא ישתעבדו, ולר"ע בקרובים ישתעבד כדי שלא ימכור עצמו כל יומא.

שאלות לחזרה ושינון

דף ט"ז	דף י"א
א. אמאי בשטר קידושין הבעל שהוא הקונה כותב (2).	א. מ"ט לב"ש קידושין בדינר (4) והקושיות.
ב. כתב שטר לשמה ושלא מדעתה (2) ומ"ט.	ב. כסף שבתורה צורי, הקושיות (4) ולמסקנא.
ג. שלשת הפסוקים, ומה כ"א למד מהם וכיצד (3)	דף י"ב
ד. כיצד מצינו נערה המאורסה דבסקילה (4)	א. המחלוקת כמה פרוטות יש באיסר (2) ומיני המטבעות.
דף י'	ב. כמאן ס"ל למ"ד ששית איסר (2)
א. האיבעיות בביאה (2) והנפ"מ.	ג. החששות בקדושין (3) והדיעות.
ב. הראיות מה ביאה עושה (3)	ד. רב מנגיד (8) ולנהרדעי.
ג. באיזה מקרה ילפינן ק"ו לאשה משפחה (5), ובמאי פליגי.	דף י"ג
ד. מ"ט אין טענת מומין בעבדים (4)	א. דין שתיקה לאחר מתן מעות (3) והמח'.
ה. מה בין טעמא דסמפון לשמא תשקה (3)	ב. אין שקלי ודידי שקלי, המקרים (2) ומנין.

ה. חילוקי מוכר עצמו ממכרוהו ב"ד (4) והמח'.

דף ט"ו

ג. שמועות רב אסי (3)
ד. המחלוקת בשעבודא אי הוי דאורייתא (2) והרבנותא.

ה. מנלן דקונה עצמה במיתת הבעל (6)
דף י"ד

א. הצריכותא דיוצא ביובל (2)
ב. למאי איצטריך תרי קראי ליציאת יובל (2)
ג. דרשות הפסוק באלה לגבי נמכר לגוי (3)
ד. במה נחלקו התנאים האם עבד שנגאל משתעבד (3) והקושיות.

א. דיני קניני יבמה (3) ומנין.
ב. מנלן דלא ילפינן שיבמה יוצאת בגט בק"ו מאשה (3)
ג. מנין דעבד עברי נקנה בכסף (5)
ד. מאן תנא דלא יליף גז"ש שכיר (3) ולמסקנא.

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

📖 **ברכות** עם מהודדין בפ"ך.

📖 **שבת** מהדורה חדשה.

📖 **עירובין**

📖 **פסחים**

📖 **שקלים ר"ה**

📖 **יומא**

📖 **סוכה**

📖 **ביצה תענית**

📖 **מגילה-פורים** עם מדרש,

תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א

📖 **מו"ק חגיגה**

📖 **יבמות**

📖 **כתובות**

📖 **נדרים**

📖 **נזיר סוטה**

📖 **גיטין**

📖 **קידושין** - עם תורתך שעשועי,

סימני הדף, ותוספתא

📖 **בבא קמא**

📖 **בבא מציעא**

📖 **בבא בתרא א-ב**

📖 **סנהדרין א-ב** עם "יש סדר

לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

📖 **מכות שבועות**

📖 **עבודה זרה הוריות**

מהודדין בפ"ך

📖 **זבחים**

📖 **מנחות**

📖 **חולין**

📖 **בכורות** עם הקדמות ומושגים

📖 **ערכין-תמורה**

📖 **כריתות-מעילה**

📖 **נדה**

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.

בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.

עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.

קיצור חודים מנוקד ומסודר.

קיצור אלשין רות

קיצור אלשין אסתו

קיצור אלשין איכה

בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות

באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.

איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.

הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

📖 ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~181~

המערכת